

2.14515

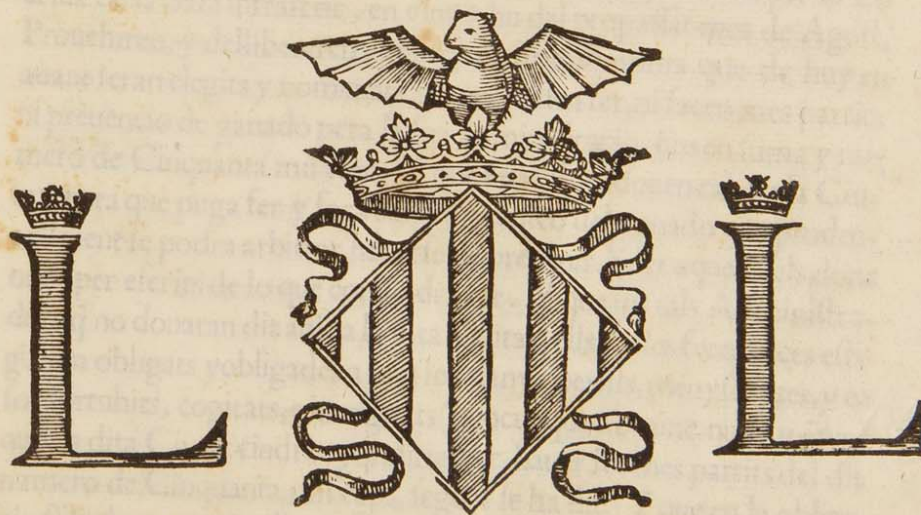
nicolau-primitiu

**ESTABLIMENTS,
ORDINACIONS, Y CAPITOLS,
FETS PER LO CONCELL GENERAL
DE LA PRESENT CIUTAT DE VALENCIA,**
pera la bona direccio y gouern politic de la adminif-
tracio de les carns.

**AB LOS QV ALS NOVAMENT ES
DONA LA FORMA COM SE HA DE**
gouernar dita administracio.

ESSENT IVRATS EN LO ANY MIL SISCENTS
quaranta dos en mil fiscents quaranta tres, y acordats
per ses Senyories

Los senyors Vicent de Gascue Generos, Iurat en Cap dels Cauallers. Baltasar
Giner Iurat en Cap dels Ciutadans. Pedro de Calpe Generos. Esteue Perez
Pareja. Ioseph Pasqual, y Nofre Esquerdo de Sapena Ciutadans.
Gaspar Zapata Racional, y Vicent Sans Boil Syndic de
la Cambra y Concell, Ciutadans.

En Valencia, Per Iuan Batiste Marçal, Im-
pressor de dita Ciutat, junt a S. Marti. 1643.

ESTABLIMENTS
ORDINACIONS, Y CAPITOLS
PATS PER LO CONCELL GENERAL
DE LA PRESENT CIVTAT DE VALENCIA

per la bona direccio y govern politic de la administ-
tracio de les ciutats

AB LOS OVALS NOVAMENT ES
DONA LA FORMA COM SE HA DE
governar dita administracio.

ESSENTIVATS EN LO ANY MIL SISCHENTS
quatrecenta dos en mil llicents quaranta tres, y acordats
per les senyories

Los senyors Vicaris de Galice Generos Jurs en Cap dels Canallers Batallars
Genes Jurs en Cap dels Ciutadans, Pedro de Calpe Generos, Esteve Perez
Pauca, Joseph Palsual, y Nohre Elpidio de Sapena Ciutadans
Gaspar Zapata Racional y Vicar San Boil Syndic de
la Camara y Concell, Ciutadans.

En Valencia, Per Juan Battiste Margal, Im-
pressor de dita Ciutat, junt a S. Martí. 1643.

A honor y gloria de nostre Senyor, y

de la sua beneyta Mare, y dels gloriosos Vicents Patrons, y
Protectors de la Insigne ciutat de Valencia.

N lo Concell general de la Insigne Ciutat de Valencia, celebrat en la Sala de concells de aquella en 14. de Agost 1642. entre altres coses que en dit Insigne Concell son estades proposades, prouchides, y deliberades, es estat proposat, prouchit, y deliberat lo seguent.

Proposicio en lo dit Insigne Concell general.

PE R quant per les grans preuencions y prouisions que fan los Administradors de les carns de dita Ciutat, axi de partits, com de compres de ganado, succehix que al temps de la fi de les sues administracions dexen molt gran numero de ganado de sobres. Lo que redunda no solament en gran dany dels propis de dita Ciutat, sino de les administracions següents per raho de dites sobres. Per tāt los dits senyors Jurats desijant, en quant es possible, euitar los dits danys y perills que li han sobreuengut, y poden sobreuenir al patrimoni de dita Ciutat: ab prouisio per aquells feta, y rebuda per lo Escrivà de la Sala infra crit, en vint y hu del propassat mes de Agost, Prouehiren, y deliberaren, que los Administradors que de huy en auant seran elegits y nomenats, no poguessen fer, ni facen mes partits ni preuencio de ganado pera la sua administracio, fins en suma y numero de Cinquanta mil caps. Y que fets estos, donen raho a la Ciutat, pera que pugua fer y faça balanç y tanteo del ganado que prudencialment se podra arbitrar hauerse de preuenir. Y fet aquell, fets done orde per escrits de lo que conuintra fer. Y que los tals Administradors q̄ no donaran dit auis a la dita Ciutat, ells, y les fermances estiguessen obligats y obligades a tots los danys, perills, menyscapes, y casos fortuhits, cogitats, e incogitats (quocunque nomine nuncupetur) que la dita Ciutat tindria y patiria per hauer fet mes partits del dit numero de Cinquanta mil caps, segons se ha dit. Y que en la obligacio fahedora per aquells, se lliguessen, e insertassen les coses en dita prouisio contengudes. Y axi mateix que dits Administradors ha-

A 2

gue-

guel·len de estar a les ordens de la Ciutat, sempre quels declaras y manas que no fesen tanta preuencio de compres y partits de ganado de Cinquanta mil caps peral dit auituallament. Y que en lo dit cas los tals Administradors haguessen de seguir y estar als referits ordens de la Ciutat, com està dit, inseguint en tot y per tot lo q̄ sels ordenarà, perque conforme les sobres quey haura en la antecedent administracio, llimitara la preuencio del numero de dits Cinquanta mil caps. Y en dita prouisio no entengueren aprouar, ni aprouaren en manera alguna les demasies dels partits que haurien fet los Administradors que al present son del auituallament y prouisio de les carns de la present Ciutat; ans be reseruaren en tot y per tot los drets de aquella, y que li restassen saluos, e illesos in omnibus, & per omnia. E perque dita prouisio ab tot effecte sia portada a sa deguda execucio, y pera major validitat y fermetat de aquella, es proposa a este Insigne Concell, pera quey placia delliberar.

E Lo dit Insigne Concell general oida y entesa la dita proposicio, en vnitat y concordia, Prouehix, dellibera, establix, y perpetuament ordena, q̄ los Administradors q̄ de huy auant en la forma acostumada seran elets y nomenats peral auituallament y prouisio de les carns de la present Ciutat, no puguen fer, ni facen mes partits, ni preuencio de ganado pera les sues administracions de Cinquanta mil caps, y que fets estos partits, hajen de donar y donen raho a la Ciutat de com estan fets y concludits, pera que pugan fer y faga lo tanteo del ganado que prudencialment arbitrara ser necessari segons la ocurrencia del temps hauerse de preuenir: y fet aquell done orde per escrits als dits Administradors de lo que conuindra fer. Y que los Administradors que no hauran donat dita raho y orde a la Ciutat, ells y ses fermances estiguen obligats, y obligades a pagar tots los danys, perills, menyscaptes, y calos fortuhits, cogitats, e incogitats, que per qualseuol nom se nomenen en dret, que la dita Ciutat tindrà y patirà per hauer fet mes partits dels dits Cinquanta mil caps, segons se ha dit. Y que axi mateix los dits Administradors estiguen subordinats als ordens de la Ciutat, si ans en fer los Cinquanta mil caps de partits ordenen altra cosa que mes conuinga. A la qual delliberacio y orde hajen de estar dits Administradors, pera que conforme les sobres quey haura en la Administracio antecedent, se haja de llimitar y regular la preuencio dels Cinquanta mil caps. Y que lo tenor del present Establi-

bliment se haja de llegir, y es lligea als dits Administradors, y ses fermances al temps de fer la obligacio, e insertar en aquella, pera queninguen noticia, y no puguen allegar ignorancia. E aixi mateix lo present Insigne Concell no enten aprouar, ni aproua les demasies dels partits que han fet los Administradors de les carns que huy son de la present Ciutat; ans be vol que en tot y per tot resten saluos, e illesos los drets de la present Ciutat, que quomodocumque, & qualitercumque li competiran contra los dits Administradors.

Testes Vicent Felizes Ciutada, y Nicolau

Vinerta Verguer, habitants de Valencia.

N lo Concell general de la Insigne Ciutat de Valencia, celebrat en la Sala de còcells de aquella en 14. de Agost 1642. entre altres coses q en dit Insigne Còcell son estades proposades, prouehides, y delliberades, es estat proposat, prouehit, y delliberat lo seguent.

Proposicio en lo dit Insigne Concell general.

PE R quant en tres de Agost 1638. fench prouehit, y delliberat, q les carns de cabrit de llet fosen venudes al preu que la Ciutat vendria les carns de molto, y les carns de cordero de llet quatre diners menys per lliura: lo que fins huy no se ha entes com se ha uia de entendre. Perque no solament se han venut al preu que la Ciutat ven les carns de molto, sino que se han venut afegint sobre aquelles la sisa que està imposada en cada lliura de carn, que son setze diners, axi per la fabrica del Riu, com per la refisa. Sent la veritat, que en les carns de cabrit y cordero noy ha imposada la sisa quey ha en les de molto, perq està tan solament te tres sous per cap de tots drets, y no mes; y arbitrant dit ganado com se ha arbitrat vn cap ab altre a pes de quatre lliures cascu, que es lo menys ques pot arbitrar (encara que ni haura que pesen sens dupte major pes) ve a tenir tan solament cascuna lliura nou diners de sisa. Per tant los dits senyors Jurats millorant, y declarant dita prouisio de tres de Agost mil fscents trenta

huit, ab prouisio per aquells feta, y rebuda per lo Escriptuà de la Sala infraescript, en tretze de Juny propassat, Prouehiren, que de dit dia en auant sots les penes en dita prouisio de tres de Agost imposades, nos poguessen vendre dites carns de cabrit sino al preu que la Ciutat venes les carns de molto, administrant per son conte, ò per medi de auitualladors, sens contar sobre aquell sisa alguna: y que sobre dit preu es carregas la sisa que paguen dits cabrits y corderos, que son tres sous per cap, que arbitrantlos a pes de quatre lliures, com se ha dit, ve a tenir de sisa nou diners per calcuna lliura, y no mes, y les carns de cordero a quatre diners menys. Y axi mateix en dita prouisio de tretze de Juny Prouehiren y delliberaren, que per quant la experiencia hauia mostrat, que desde que se estatuhi y manà, que dites carns de cabrit y cordero es venessen a pes, y no a vll, los carnicers deixen creixer tant los dits cabrits y corderos, que quant los maten mes se poden dir pasturenchs que de llet. Perço prouehiren y manaren, que de dit dia en auant al temps de escorchar dites reses nols lleuassen del cap les puntes, a fi q per aquelles es pogues conèixer lo temps que tindrien quant los matarien: y aço sots pena de tres lliures per calcuna res, aplicadores lo terç al senyor Rey, lo altre terç al aculador, o prenedor, y lo altre al comu de la Ciutat. E perque dita prouisio tinga major fermetat, es proposa a este Insigne Concell pera quey placia delliberar.

E lo dit Insigne Concell general oyda y entesa la dita proposicio, en vnitat y concordia Prouehix, dellibera, y perpetuament ordena, q sots les penes imposades en dita prouisio de tres de Agost mil hscets trenta huyt nos puguen vendre dites carns de cabrit, sino al preu que la Ciutat vendra les carns de molto, ara sia auituallant per son cõpte, o per medi de auitualladors, sens contar sobre ell sisa alguna, y que sobre dit preu es carregue tan solamēt la sisa ques paga de dits cabrits y corderos, que son tres sous per cap, que arbitrantlos, com se han arbitrat, lo pes de cascu a quatre lliures, ve a tenir de sisa nou diners per lliura, y no mes; y les carns de cordero se hagen de vendre quatre diners menys que les del cabrit. Y per quant la experiencia ha mostrat que desde ques estatuhi y manà que dites carns no es venesen a vll, sino a pes, los carnicers deixen creixer tant los cabrits y corderos, que quant se maten mes se poden dir pasturenchs, que de llet. Perço lo present Insigne Concell estatuheix, dellibera, y perpetuamēt ordena, q al temps de escorchar dites reses no lleuen del cap les puntes, a fi de
que

N lo Concell general de la Insigne Ciutat de Valencia, celebrat en la Sala de Concells de aquella en 28. de Setembre 1642. entre altres coses que en dit Insigne Concell son estades proposades, prouehides y delliberades, es estat proposat, prouehit, y delliberat lo seguent.

Proposicio en lo dit Insigne Concell general.

PE R quant los ofcis de Credenciers dels llibres dels pesos de les carns, y particio de rallades, y pesadors de dites carns, així de les carniceries majors, com de les foranes, tenen gran incompatibilitat que estos los tinguen los carnicers que tenen taules en dites carniceries, per quant ells mateixos venen a fer los qui es porten lo compte y raho, y los que es pesen la carn ques talla en les sues taules, lo que pot fer causa de molts inconuenients, majorment en lo pesador de les carniceries majors, perço que va annexa a dit pes la taula hon se talla la carn de rafalins donats per mals: lo qual te tãbe huy (a mes de la dita taula de dits rafalins) altra taula en lo clos de les carniceries majors. Perço desijant preuenir los danys ques podriẽ seguir de dites coses, ab prouisio feta per dits senyors Iurats en vint y hu de Iuliol propassat prouehiren, q̃ dits Credenciers y pesadors no poguessen tenir taules de tallar carns en dites carniceries ells, ni sos pares, fills, ni germans, sino que solament haguessen de tenir dit ofici de Credencier, o pesador, y taula annexa de rafalins: y que si algu fos nomenat en dits ofcis, y despues se tingues noticia q̃ aquell tingues altra taula, o nouament la adquirís; ni lo q̃ tingues la taula de la rafalina pogues tenir altra taula de carn que vena per bona, en lo mateix punt reste priuat de son ofici, lo qual vinga a vacar y vaque cõ si actualmẽt fos mort, y dits senyors Iurats lo prouehixquen. Y no entengueren en manera alguna aprouar los que huy actualment seruixen dits ofcis, y tenen dit impediment; ans be reseruaren los drets de la present Ciutat, pera prouehir lo que fos de justicia, y conuenient al bon gouern y administracio della. Perço es proposa a este Insigne Concell, pera quey placia delliberar.

E lo dit Insigne Concell general oida y entesa la dita proposicio, en vnitat y concordia Proueheix, dellibera, y ordena, que dits Credenc-

denciers, y peladors no puguen tenir, ni tinguen taules de tallar carn en dites carniceries ells ni sos pares, fills, ni germans, sino que solamēt hagen de tenir dit ofici de Credencier, o peladors, y taula annexa. Y si algu que serà nomenat en dits oficis, y despues se sabra que te taula, o la haura adquirida nouament, ni qui tinga la taula de la rafalina puga tenir altra taula, y que sempre q̄ sen tinga noticia reste priuat de son ofici, lo qual vinga a vacar, y vaque com si actualmēt fora mort. Donant ple y bastant poder als senyors Iurats que huy son, o als que per temps seran, pera prouehirlo. No entenen lo present Concell aprouar los que seruixen dits oficis, y els obsta dit impediment. Reseruāt los drets de la Ciutat, pera prouehir lo que mes conuinga al bon gouern y administracio de la present Ciutat.

Testes Vicent Felizes Ciutada, y Nicolau Viñerta Verguer, habitants de Valencia.

N lo Concell general de la Insigne Ciutat de Valencia, celebrat en la Sala de Concells de aquella en 22. dies de Dehembre del any 1642. entre altres coses que en dit Insigne Concell general son estades proposades, prouehides y delliberades, es estat proposat, prouehit, y delliberat lo ques segueix.

Proposicio en lo dit Insigne Concell general.

PE R quant peral bon auituallament y gouern de dita Ciutat de Valencia conue donar noua forma, y millorar la administracio de les carns en benefici de la present Ciutat, y donar nous ordens, y preuenir los danys y perjuhins que en lo eldeuenidor se li poden seguir. Perço se ha determinat per los dits senyors Iurats, ques deurien prouehir, estatuhir, y perpetuament ordenar les ordinacions següents.

PRIMERAMENT estatuheixen, ordenen, y manen, que los Administradors de les carns corrents, y los que per temps seran, tinguen precisa obligacio de donar als Administradors que nouamēt seran

7

seran extrets peral any seguent , memoria y numero dels moltons que sobraran en la sua administracio, aixi capats, com en vena , pera que ab les sobres puguén fer los partits y asientos en la noua administracio . La qual memoria y residuo de moltons la han de entregar precehint acte publich, rebedor per lo Escriptuà de la Sala , ab inserta, e indiuiduacio de dits moltons, en continēt que sera feta la crida dels nous Administradors, y nou preu. Y no entregant y fent dita memoria com se ha dit, los dits Administradors que acaben resten obligats y carregats en tots los danys y menyscapes que quomodocumque, & qualitercumque resultaran a la noua administratio per dita causa, y per conseguent al comu de la Ciutat , y que correga tot a risch y perill de dits Administradors que hauran deixat de fer dita memoria; & etiam de la mateixa conformitat dels partits que hauran deffet, y tambe de com haurien cobrat la bestreta q̄ per los partits deffets tindrian donada.

ij I T E M , per quant los Administradors nous de les carns moltes vegades no tenen noticia de les cantitas que serien deutors los que nouament venen a fer partits, y tambe los debits dels carnicers tallants en les administracions antecedents, y succehix multiplicarse de debits en vna y en altres administracions per falta de noticia; y tot ve a fèr en grandissim dany y perjuhi de la present Ciutat, per la multiplicacio, y confusio de debits en les administracions; y desijant euitar este abus per los camins possibles, Prouehixen y estatuhixen, q̄ ningun Administrador de carns per ningun modo faça alsiento, ni partit ab persona que dega cantitat alguna a les administracions antecedents, ara sia per partit que haja deixtat de cumplir, com tambe per no auer valgut los moltons, o cabrons que haurà mort valent la cantitat, y corresponent a la bestreta, partit, e interessos della, com per qualseuol altra causa y raho, ab les penes imposades en lo antecedent capitol: y que aixi mateix se entenga dels partits y demes coses ques faran, valentse de tercera persona subpresto nomine.

iiij I T E M , pera facilitar la negociacio, y que los Administradors tingue noticia si la persona que fa partits, o les fiances que dona peral compliment de aquells son deutors de cantitat alguna a la administracio antecedent, e altres, Prouehix vt supra, que hagen de fer vn villet als Administradors que han acabat, dient la cõtextura de aquell, com

còm fulano tracta de fer vn partit de tants caps, y que dona per fiances a T. y T. persona; y que aixi li certifique al peu de dit villet si algu dels de sus dits es deutor de càtitat alguna a la sua administracio per les causes referides. Al peu del qual los dits Administradors antercedents certifiquen y declaren lo quey haura. Y constant que no son deutors, ni quels comprenen les coses damunt dites, podran efectuar lo partit, fentne nota en lo acte rebedor desta diligencia per medi del Escriua de la Sala.

iii) I T E M , que los Administradors nous que faran asientos y partits fora este orde, estiguen ells, y ses fermances tenguts y obligats a tot lo dany ques séguira a la Ciutat, obligantse a pagar de propis. Y si a cas (lo que no es deu creure) hi hagues Administradors, q̄ despues de hauer certificat no ser deutor, en lo modo que està dit, se trobas queu fos, en tal cas tot lo dany que podria succehir y succehirà, sia per compte y carrech de aquell, y ses fiances.

v) I T E M , que pera major declaracio, e intelligencia de dita certificatoria, se declara, que aquella no se ha de entendre, ni ya necessitat de ferla de partit que no haja vengut lo plaço de matar, pues este tal no sera raho es diga deutor, fins tant ab tot efecte haja vengut lo dia y plaço de matar.

vi) I T E M aixi mateix estatuhix, y ordena, que los Administradors de les carns lo primer dia que comencen a donar carn, no la donen a ningun carnicer, encara que haja donat fiances, aixi de les que habilita lo Subfindich, com les que habiliten dits Administradors, que no porten certificatoria dels Administradors antercedets de com han pagat tota la carn que han pres de la sua administracio, y que no son deutors. Y tambe lo majarrer de la fisa, y refisa certifiquen no deuen cosa alguna a dita fisa y refisa. Y si lo contrari faran, correga tot lo perill y dany per compte del tals Administradors que hauran donat sa carn.

vii) I T E M per quant lo dia que los carnicers paguen la carn, es lo Disapte de calcuna semana, y serà cert lo dia de trenta hu de Maig no venir en Disapte per tots los anys. Perço declaren, que quant succehira començar a matar los dits Administradors moltons de la admi-

ministració en altre dia que no sia Disapte, sols tinga obligació de posar en execucio en lo primer Disapte que vindra després del dia q̄ haura començat a matar, lo contengut en lo antecedent capitol.

viiij I T E M que en la obligació y jurament q̄ fan així los Administradors com les fermances de aquells, se inserten les presents ordinations, obligantse en aquelles a tot lo disposat y ordenat, com està dit; com tambe en les fetes en lo any de la present juraderia.

E lo dit Insigne Concell general oida y entesa la dita proposició, en vnitat y concordia estatuhix, y perpetuamēt ordena, que totes les coses en dita proposició y capitols contengudes, sien inuiolablement obseruades y guardades dela primera linea fins a la darrera inclusiu, y que sien portades a son degut efecte, compliment, y execucio.

*Testes Vicent Felizes Ciutada, y Nicolau
Viñerta Verguer, habitants de Valencia.*

CMO.510052-01ay

8
ministración en este día que no sin Dilatir, los tings obligacio de
poder en ejecución en lo primer Dilatir que vinda despues del día p
haya conengat a matar, lo conengat en lo antecedent capitol.

ITEM que en la obligacio y jurament q fan aixis los Adminis-
tradors con les firmances de aquells, se inserten les pretes ordina-
ciones obligantes en aquelles a tot lo dispost y ordenat, con esta die
comtamp en les lites en lo any de la pretes jurament.

iii

El lo die Intigne Concell general oida y entesa la dita proposicio
en vnitat y concordia estatuida, y perpetuament ordena que totes las
coses en dita proposicio y capitol conengades, se cumplan y cumplimenten
obligadas y guardadas de la primera linea a la darrera inclusing,
y que sean portades a los debgas efectos, cumplimiento y execucion.

Nuestro Verger, habitador de Valencia
Testes Nuestr Felix Cintada y Nicolau

